

Bác Sĩ Darold A. Treffert, giáo s lâm sàng v tâm th n h c thu c Wisconsin Medical School, ng i t ng nghiên c u và có bài vi t v hi n t ng này. Ông nói, “Có tr ng h p ng i ta nghiên c u v trình t ngày tháng, nh ng nhi u tr ng h p có ng i không h nghiên c u nh ng v n bi t đ c nh b m sinh. C ch nào đ mà có nh v y đ c thì v n còn là bí n.”

Các chuyên gia tin r ng human calendar calculators th y đ c trình t ngày tháng b ng th giác. H không đ a vào con s hay toán h c đ tính ra nh ng i bình th ng v n làm, đ s không “tính ra” câu tr i mà th y ngay trong đ u.

Theo bài vi t trên báo Ng i Vi t, cha m c a bé William Đàm (t c Đàm Đăng Khoa) là anh Đàm H u Đông và ch Kathleen Lê không nghĩ là William đã t ng nghiên c u v i ch ngày tháng, nh ng th ng dùng i ch đi n t trên máy BlackBerry c a b đ ki m i đ p s trong đ u c a mình.

William ph i m t nhi u thì gi khi làm vi c ki m i ngày tháng trên đi n tho i di đ ng, h n là em t đ a ra ngay câu tr i t trong đ u.

Danh t chuyên môn trong tâm th n h c (psychiatric) g i calendar calculators là “savants”, đ ch ng i có m t kh năng đ c bi t. Nhi u ng i có h i ch ng savant syndrome th ng mang ch ng t k (autism), ho c khi m khuy t tâm linh, không bi t cách gi i thích suôn s ho c san s tài năng c a mình v i ng i khác.

William i không mang tính t k , bác sĩ nhi khoa c a em là Tram Nguyen Mok, Fountain Valley cho bi t em v n phát tri n và giao t m t cách bình th ng. Cha m c a William nói r ng đi u h i b t th ng trong th i k phát tri n c a em là đ n 3 tu i r i em m i bi t nói. Em ph i theo h c nh ng i p speech therapy lúc còn m u giáo và nay là m t h c sinh i p m t bình th ng nh m i em khác.

Bác Sĩ Treffert nói r ng n u William không là m t “savant” thì i n lên em s là m t k phi th ng - m t thiên tài phát tri n thành nh ng năng khi u khác.

Ông ti p i, “Khi năng khi u t i n i m t tr v i ch c năng th n kinh bình th ng (neurotypical

child), hay n i m t savant, hay m t ng i phi th ng, tôi khuyên quí v nên cho tr có c h i đ c tôi luy n v năng khi u.”

Cha c a William khám phá kh năng đ c bi t c a con h i Tháng Tám. Trong xe h i, William h i b hôm nào em m i đ n bác sĩ đ chích ng a. Anh Đông bi t ngày h n nh ng không nh ngày nào và là ngày th m y trong tu n. Nh ng William thì nh rõ và nói đ c c ngày th m y n a.

Anh Đông h i t ng, “Tôi th c m c làm sao mà William có th bi t nh v y?”

Calendar calculators th ng có kh năng nh ngày tháng m t cách k di u, h còn nh đ c hôm đó th i ti t nh th nào n a. William nh m t s chi ti t nh ng ch a đ n đ quá thâm h u nh th . Kh năng v toán c a William có th sánh v i các em h ng gi i thu c l p m t cùng l a.

Khi đ c h i v ngày tháng, William l ng nghe chăm chú r i l p l i thành l i con s y, m t nhìn ng c lên, và đ a ra câu tr l i trong hai, ba giây. Trong gi ng nói c a em không có v gì do d , ngay nh ng ngày tháng đ c h i c h ng t nă m trong t ng lai.

Trong cu c ph ng v n g n đây v i báo OC Register, William đ c h i đ th v năng khi u c a em, b t đ u v i ngày 9 Tháng Giêng, năm 900,000. William kh m m c i r i xoa tay đáp “Ch Nh t.”

Ngày 19 Tháng M i Hai, năm 110,000,000,000; William tr l i là Th Ba trong ba giây. C hai câu đ u đ c ki m l i đúng chính xác trên máy đ i n toán.

William tu ng nh không hi u t m quan tr ng v đ i u em có kh năng làm đ c, và gi im l ng khi yêu c u em gi i thích vì sao em làm đ c nh th nh kia.

Em tránh né m i câu h i và tránh nhìn th ng vào m t. Ví d h i em đ nh nghĩa năm nhu n là gì em không nói đ c dù r ng b n năng cho em bi t năm nào là năm nhu n.

Cha mợ William chợa muợn ếp con mình nhiợu, em chợa hợ thợ qua vợ trí thông minh bợng IQ test, hoợc qua chợợng trình cợa tiợu bang gợi là Gifted and Talented Education.

William rợt kén chợn đợu em thích. Em thích trò chợi chợ ợ trên mợng mà nhà trợợng đợ nghợ, cũng nhợ thích nghe tiợng đợn thoợi reo trên máy BlackBerry cợa bợ, có khi em cợ nghe đợ nghe ợi mãi.

Anh Đông nói, “Tôi cợ bợ t cháu hợc vợ con sợ nhợng cháu không thích. Nợu cợ ếp đợn mợ t mợc nào đó cháu sợ quay đợ chợ khác.”

William cũng thích xem phim hoợ t hình trên truyợn hình, nhợng khi cha mợ em mua cho em mợ t máy Nintendo DS video game player thì em không chợu chợi máy đó.

Anh Đông kợ t luợn, “Nợu cháu nó có năng khiợu thì tợ t cho cháu. Tôi chợng có gì bợn tâm cợ. Miợn là cháu thợy đợợc an toàn và sung sợợng là tôi cũng vui cho cháu.” (TP)

Thị n đing g c Vi t b c th y v “ngày th trong tu n” lên báo Register

Tác Giả: Bai An Tran

Thứ Năm, 26 Tháng 11 Năm 2009 23:11

Đàm Đăng Khoa, 6 tu i, có kh năng đ c b t v ngày tháng mà khoa h c ch a g i thích h t đ c. (Hình: Jebb Harris/OC Register)